

Lagrådsremiss

Kompletterande regler för uppehållstillstånd vid gymnasiestudier

Regeringen överlämnar denna remiss till Lagrådet.

Stockholm den 18 mars 2021

Morgan Johansson

Johanna Johnsson
(Justitiedepartementet)

Lagrådsremissens huvudsakliga innehåll

I denna lagrådsremiss föreslås ändringar i lagen (2017:353) om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå för att underlätta för utlänningar som omfattas av den lagen att beviljas permanent uppehållstillstånd vid försörjning. Det föreslås att

- tiden som en utlänning har på sig för att etablera sig på arbetsmarknaden och kvalificera sig för ett permanent uppehållstillstånd vid försörjning efter att ha fullföljt sin utbildning ska förlängas från sex till tolv månader,
- studiemedel för halvtidsstudier ska kunna beaktas när man bedömer om försörjningskravet för permanent uppehållstillstånd är uppfyllt,
- en viss form av subventionerad anställning, en så kallad yrkesintroduktionsanställning, ska kunna ligga till grund för permanent uppehållstillstånd.

Förslagen lämnas mot bakgrund av det skärpta arbetsmarknadsläge som har uppstått till följd av spridningen av sjukdomen covid-19.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 20 juli 2021 och gälla till utgången av juni 2023.

Innehållsförteckning

1	Beslut	3
2	Lagtext	4
2.1	Förslag till lag om ändring i lagen (2018:755) om ändring i lagen (2017:353) om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå.....	4
2.2	Förslag till lag om ändring i lagen (2017:353) om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå.....	6
2.3	Förslag till lag om ändring i lagen (2017:353) om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå.....	7
3	Ärendet och dess beredning	9
4	Det tillfälliga regelverket om uppehållstillstånd	9
5	Det finns skäl att vidta åtgärder med anledning av covid-19	11
6	Tiden för att etablera sig på arbetsmarknaden ska förlängas till tolv månader	12
7	Försörjningskravet ska delvis kunna uppfyllas med studiemedel	14
8	En yrkesintroduktionsanställning ska kunna ligga till grund för permanent uppehållstillstånd	16
9	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser.....	18
10	Kostnader och andra konsekvenser	19
11	Författningskommentar	22
11.1	Förslaget till lag om ändring i lagen (2018:755) om ändring i lagen (2017:353) om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå.....	22
11.2	Förslaget till lag om ändring i lagen (2017:353) om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå.....	24
11.3	Förslaget till lag om ändring i lagen (2017:353) om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå.....	25
Bilaga 1	Sammanfattning av utkast till lagrådsremiss Kompletterande regler för uppehållstillstånd vid gymnasiestudier.....	27
Bilaga 2	Lagförslagen i utkastet till lagrådsremiss	28
Bilaga 3	Förteckning över remissinstanserna	33

1 Beslut

Regeringen har beslutat att inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i lagen (2018:755) om ändring i lagen (2017:353) om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå,

2. lag om ändring i lagen (2017:353) om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå,

3. lag om ändring i lagen (2017:353) om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå.

2 Lagtext

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om ändring i lagen (2018:755) om ändring i lagen (2017:353) om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå

Härigenom föreskrivs att 4 och 5 §§ lagen (2017:353) om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå i stället för lydelsen enligt lagen (2018:755) om ändring i den lagen ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt SFS 2018:755

Föreslagen lydelse

4 §

En utlänning som har haft ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 16 a § lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige, och som inte kan få ett nytt sådant tillstånd, eller som har haft ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 16 b § den lagen eller ett uppehållstillstånd som har beviljats enligt någon av 16 d–16 g §§ den lagen eller enligt 1 eller 2 § ska, om utbildningen fullföljts, beviljas ett uppehållstillstånd efter fullföljd utbildning.

Uppehållstillståndet ska vara tidsbegränsat och gälla i *sex* månader efter den dag examensbeviset eller motsvarande är utfärdat eller *sex* månader efter den dag en sådan yrkesinriktad utbildning eller en sådan sammanhållen yrkesutbildning som avses i 1 § första stycket 2 b och c har avslutats i enlighet med en individuell studieplan.

En utlänning som har haft ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 16 a § lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige, och som inte kan få ett nytt sådant tillstånd, eller som har haft ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 16 b § den lagen eller ett uppehållstillstånd som har beviljats enligt någon av 16 d–16 g §§ *eller 16 i §* den lagen eller enligt 1 eller 2 § ska, om utbildningen fullföljts, beviljas ett uppehållstillstånd efter fullföljd utbildning.

Uppehållstillståndet ska vara tidsbegränsat och gälla i *tolv* månader efter den dag examensbeviset eller motsvarande är utfärdat eller *tolv* månader efter den dag en sådan yrkesinriktad utbildning eller en sådan sammanhållen yrkesutbildning som avses i 1 § första stycket 2 b och c har avslutats i enlighet med en individuell studieplan.

5 §

En arbetsgivare som anställer en utlänning som har beviljats ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 16 a eller 16 b § lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige, eller som har beviljats ett uppehållstillstånd enligt någon av 16 c–16 i §§ den lagen eller enligt någon av 1–4 §§, ska senast månaden efter den kalendermånad då anställningen påbörjades underrätta Skatteverket om anställningen. Detsamma ska gälla för en arbetsgivare som anställer en utlänning som har beviljats ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 5, 12 eller 15 § lagen om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige, om utlänningen under den lagens giltighetstid har studerat på ett introduktionsprogram.

En utlänning som har haft ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 16 a eller 16 b § lagen om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige, eller som har haft ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 5, 12 eller 15 § den lagen och under den lagens giltighetstid har studerat på ett introduktionsprogram, eller en utlänning som har haft ett uppehållstillstånd som har beviljats enligt någon av 16 c–16 i §§ den lagen eller enligt någon av 1–4 §§ ska, såvida inte något annat följer av 6 §, när tiden för det tillståndet har löpt ut, beviljas ett permanent uppehållstillstånd om han eller hon har en anställning som har anmälts enligt första stycket och som gör det möjligt för honom eller henne att försörja sig och lönen, försäkringsskyddet och övriga anställningsvillkor inte är sämre än de villkor som följer av svenska kollektivavtal eller praxis inom yrket eller branschen. Detsamma ska gälla för en utlänning som kan försörja sig genom inkomster från näringsverksamhet.

Upphållstillstånd enligt andra stycket ska också beviljas om utlänningen kan försörja sig genom inkomster från anställning eller näringsverksamhet i kombination med studiemedel för studier på halvtid.

Upphållstillstånd enligt andra stycket får beviljas en utlänning som inte har fyllt 25 år endast om han eller hon har fullföljt en

- a) gymnasieutbildning eller motsvarande,
- b) yrkesinriktad utbildning som syftar till att underlätta etablering på arbetsmarknaden och som ges inom ramen för ett introduktionsprogram i gymnasieskolan, eller
- c) sammanhållen yrkesutbildning inom den kommunala vuxenutbildningen eller den särskilda utbildningen för vuxna.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela närmare föreskrifter om försörjningsförmåga och om underrättelse till Skatteverket.

2.2 Förslag till lag om ändring i lagen (2017:353) om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå

Härigenom föreskrivs att det i lagen (2017:353) om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå ska införas en ny paragraf, 5 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 a §

Permanent uppehållstillstånd enligt 5 § ska inte beviljas om utlänningens anställning är en subventionerad anställning. Detta gäller dock inte om anställningen är en yrkesintroduktionsanställning.

2.3 Förslag till lag om ändring i lagen (2017:353) om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå

Härigenom föreskrivs att 4–5 a §§ lagen (2017:353) om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt lagförslag 2.1

Föreslagen lydelse

4 §

En utlänning som har haft ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 16 a § lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige, och som inte kan få ett nytt sådant tillstånd, eller som har haft ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 16 b § den lagen eller ett uppehållstillstånd som har beviljats enligt någon av 16 d–16 g §§ eller 16 i § den lagen eller enligt 1 eller 2 § ska, om utbildningen fullföljts, beviljas ett uppehållstillstånd efter fullföljd utbildning.

Upphållstillståndet ska vara tidsbegränsat och gälla i *tolv* månader efter den dag examensbeviset eller motsvarande är utfärdat eller *tolv* månader efter den dag en sådan yrkesinriktad utbildning eller en sådan sammanhållen yrkesutbildning som avses i 1 § första stycket 2 b och c har avslutats i enlighet med en individuell studieplan.

Upphållstillståndet ska vara tidsbegränsat och gälla i *sex* månader efter den dag examensbeviset eller motsvarande är utfärdat eller *sex* månader efter den dag en sådan yrkesinriktad utbildning eller en sådan sammanhållen yrkesutbildning som avses i 1 § första stycket 2 b och c har avslutats i enlighet med en individuell studieplan.

5 §¹

En arbetsgivare som anställer en utlänning som har beviljats ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 16 a eller 16 b § lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige, eller som har beviljats ett uppehållstillstånd enligt någon av 16 c–16 i §§ i den lagen eller enligt någon av 1–4 §§, ska senast månaden efter den kalendermånad då anställningen påbörjades underrätta Skatteverket om anställningen. Detsamma ska gälla för en arbetsgivare som anställer en utlänning som har beviljats ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 5, 12 eller 15 § lagen om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige, om utlänningen under den lagens giltighetstid har studerat på ett introduktionsprogram.

En utlänning som har haft ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 16 a eller 16 b § lagen om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige, eller som har haft ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 5, 12 eller 15 § den lagen och under den

¹ Ändringen innebär att tredje stycket tas bort.

lagens giltighetstid har studerat på ett introduktionsprogram, eller en utlänning som har haft ett uppehållstillstånd som har beviljats enligt någon av 16 c–16 i §§ den lagen eller enligt någon av 1–4 §§ ska, såvida inte något annat följer av 6 §, när tiden för det tillståndet har löpt ut, beviljas ett permanent uppehållstillstånd om han eller hon har en anställning som har anmälts enligt första stycket och som gör det möjligt för honom eller henne att försörja sig och lönen, försäkringsskyddet och övriga anställningsvillkor inte är sämre än de villkor som följer av svenska kollektivavtal eller praxis inom yrket eller branschen. Detsamma ska gälla för en utlänning som kan försörja sig genom inkomster från näringsverksamhet.

Upphållstillstånd enligt andra stycket ska också beviljas om utlänningen kan försörja sig genom inkomster från anställning eller näringsverksamhet i kombination med studiemedel för studier på halvtid.

Upphållstillstånd enligt andra stycket får beviljas en utlänning som inte har fyllt 25 år endast om han eller hon har fullföljt en

- a) gymnasieutbildning eller motsvarande,
- b) yrkesinriktad utbildning som syftar till att underlätta etablering på arbetsmarknaden och som ges inom ramen för ett introduktionsprogram i gymnasieskolan, eller
- c) sammanhållen yrkesutbildning inom den kommunala vuxenutbildningen eller den särskilda utbildningen för vuxna.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela närmare föreskrifter om försörjningsförmåga och om underrättelse till Skatteverket.

Lydelse enligt lagförslag 2.2

5 a §

Permanent uppehållstillstånd enligt 5 § ska inte beviljas om utlänningens anställning är en subventionerad anställning. *Detta gäller dock inte om anställningen är en yrkesintroduktionsanställning.*

Permanent uppehållstillstånd enligt 5 § ska inte beviljas om utlänningens anställning är en subventionerad anställning.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2023.
 2. Äldre föreskrifter gäller fortfarande för överklagande av beslut som har fattats före ikraftträdandet.

3 Ärendet och dess beredning

Den pågående spridningen av det nya coronaviruset som orsakar sjukdomen covid-19 har bl.a. lett till ett skärpt arbetsmarknadsläge med stigande arbetslöshet som följd. Det får därmed antas ha blivit väsentligt svårare än tidigare för de utlänningar som omfattas av det tillfälliga regelverket om uppehållstillstånd som för närvarande gäller i Sverige att kvalificera sig för ett permanent uppehållstillstånd vid försörjning. Med anledning av detta är det angeläget att överväga åtgärder för att snarast anpassa regelverket till arbetsmarknadsläget.

Inom Justitiedepartementet har ett utkast till lagrådsremiss utarbetats. Utkastet har remissbehandlats. En sammanfattning av utkastets innehåll finns i *bilaga 1* och utkastets lagförslag finns i *bilaga 2*. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 3* och remissyttrandena finns tillgängliga i Justitiedepartementet (Ju2021/00574).

4 Det tillfälliga regelverket om uppehållstillstånd

Till följd av flyktingsituationen under 2015 infördes lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige (den tillfälliga lagen). Genom lagen, som trädde i kraft den 20 juli 2016, anpassades det svenska regelverket tillfälligt till miniminivån enligt EU-rätten och internationella konventioner. Giltighetstiden för den tillfälliga lagen förlängdes i juni 2019 och den gäller till och med den 19 juli 2021. Den tillfälliga lagen innebär bl.a. att de som beviljas uppehållstillstånd i Sverige på grund av skyddsbehov, synnerligen eller särskilt ömmande omständigheter eller verkställighetshinder som huvudregel ges tidsbegränsade uppehållstillstånd. Den som kan försörja sig genom inkomster från anställning eller näringsverksamhet kan beviljas ett permanent uppehållstillstånd när ett tidsbegränsat uppehållstillstånd har löpt ut.

Sedan den 1 juni 2017 finns det även bestämmelser om uppehållstillstånd för studier på gymnasienivå i den tillfälliga lagen, det så kallade gymnasierregelverket. Det huvudsakliga syftet med bestämmelserna är att främja integrationen av unga nyanlända och uppmuntra dem att genomgå utbildning på gymnasial nivå för att därefter kunna försörja sig genom arbete eller näringsverksamhet. Gymnasierregelverket innehåller bestämmelser om längre uppehållstillstånd för studier, uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå, uppehållstillstånd för fortsatta studier och uppehållstillstånd efter fullföljd utbildning. Den 1 juli 2018 infördes i gymnasierregelverket en ny möjlighet till uppehållstillstånd för vissa ensamkommande unga som fått, eller annars skulle få, ett beslut om utvisning.

En grundtanke i gymnasiregelverket är att en utlänning ska ha sex månader på sig att etablera sig på arbetsmarknaden och kvalificera sig för ett permanent uppehållstillstånd vid försörjning efter att ha fullföljt sin utbildning. Giltighetstiden för uppehållstillstånden bestäms därför som huvudregel till sex månader utöver den tid som återstår på utbildningen enligt utlänningens individuella studieplan eller motsvarande. Det kan dock förekomma att den studerande inte hinner fullfölja sin utbildning enligt planen. För att säkerställa att utlänningen även i sådana fall har sex månader på sig att etablera sig på arbetsmarknaden finns regler om uppehållstillstånd efter fullföljd utbildning (prop. 2016/17:133 s. 59). Ett sådant uppehållstillstånd gäller i sex månader efter att utlänningen har fullföljt en gymnasieutbildning eller motsvarande eller en sammanhållen yrkesutbildning inom vuxenutbildningen eller liknande utbildning inom introduktionsprogram i gymnasieskolan.

När ett tidsbegränsat uppehållstillstånd har löpt ut finns, som anges ovan, möjlighet att bevilja permanent uppehållstillstånd, om utlänningen kan försörja sig genom inkomster från anställning eller näringsverksamhet. Möjligheten omfattar den som har haft ett uppehållstillstånd på grund av skyddsbehov, synnerligen eller särskilt ömmande omständigheter eller verkställighetshinder och vars uppehållstillstånd har tidsbegränsats enligt den tillfälliga lagen. Bestämmelsen omfattar även personer som har haft ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats eller beviljats enligt gymnasiregelverket. En förutsättning för att beviljas permanent uppehållstillstånd är att personen har fyllt 25 år eller har fullföljt en gymnasieutbildning eller motsvarande eller en sammanhållen yrkesutbildning inom vuxenutbildningen eller liknande utbildning inom introduktionsprogram i gymnasieskolan. Om inkomsterna kommer från en anställning ska anställningen ha anmälts till Skatteverket och lönen, försäkringsskyddet och övriga anställningsvillkor får inte vara sämre än de villkor som följer av svenska kollektivavtal eller praxis inom yrket eller branschen.

I förarbetena till bestämmelsen om permanent uppehållstillstånd vid försörjning har regeringen bl.a. uttalat att kravet på att kunna försörja sig bör vara uppfyllt om det finns regelbundna inkomster som tillgodoser utlänningens eget uppehälle inklusive kostnaden för egen bostad och kan förväntas göra det under en längre tid. Att kunna försörja sig bör, i likhet med vad som gäller vid arbetskraftsinvandring, innebära att inkomsterna inte är så låga att utlänningen behöver försörjningsstöd enligt 4 kap. 1 § socialtjänstlagen (2001:453) för att täcka kostnaderna för bl.a. boende och uppehälle. Inkomsterna ska komma från anställning eller näringsverksamhet eller en kombination av dessa. Subventionerade anställningar bör inte kunna utgöra grund för permanent uppehållstillstånd. Vid bedömningen av om inkomsterna gör det möjligt för utlänningen att försörja sig bör en sammantagen bedömning göras av hans eller hennes ekonomiska situation. Om det rör sig om en anställning måste denna vara varaktig så att försörjningsförmågan kan antas bestå en längre tid. Med varaktig anställning avses i första hand tillsvidareanställningar. Även en tidsbegränsad anställning bör dock kunna anses varaktig om det handlar om en anställning som ska pågå under en längre tid (prop. 2015/16:174 s. 60–61).

Migrationsverket har i ett rättsligt ställningstagande (RS/017/2020) uttalat att det inte bör vara aktuellt att bevilja permanent uppehållstillstånd på grund av en anställning som är avsedd att vara under kortare tid än två år framåt från beslutstillfället och anställningen måste vara påbörjad vid beslutstillfället. Enligt ställningstagandet kan en provanställning ligga till grund för ett permanent uppehållstillstånd, om anställningen efter en bedömning i det enskilda fallet kan anses varaktig. I ställningstagandet har Migrationsverket också uttalat att om den återopade anställningen är en subventionerad anställning ska ansökan avslås.

När den tillfälliga lagen upphör att gälla, den 20 juli 2021, träder lagen (2017:353) om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå i kraft. Lagen är tidsbegränsad och innebär bl.a. att det, en viss tid efter att den tillfälliga lagen har upphört att gälla, finns möjlighet att beviljas uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå, uppehållstillstånd för fortsatta studier, uppehållstillstånd efter fullföljd utbildning och permanent uppehållstillstånd vid försörjning. Bestämmelserna om detta motsvarar bestämmelserna i den tillfälliga lagen. Möjligheten till permanent uppehållstillstånd är dock begränsad för personer som har haft uppehållstillstånd på grund av skyddsbehov, synnerligen eller särskilt ömmande omständigheter eller verkställighetshinder, och vars uppehållstillstånd har tidsbegränsats enligt den tillfälliga lagen men inte enligt gymnasierregelverket. För att dessa ska omfattas av möjligheten till permanent uppehållstillstånd krävs att de har studerat på ett introduktionsprogram under den tillfälliga lagens giltighetstid.

5 Det finns skäl att vidta åtgärder med anledning av covid-19

Regeringens bedömning: Det finns skäl att tillfälligt underlätta för utlännningar som omfattas av det tillfälliga regelverket om uppehållstillstånd som för närvarande gäller i Sverige att kvalificera sig för ett permanent uppehållstillstånd vid försörjning.

Utkastets bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Flera remissinstanser, bl.a. *Länsstyrelsen i Värmlands län*, *Svenska kyrkan* och *Sveriges advokatsamfund*, delar eller har inte några synpunkter på bedömningen. Några remissinstanser, bl.a. *Eskilstuna kommun* och *Svenska Röda Korset*, ifrågasätter varför det endast föreslås åtgärder för denna målgrupp. Ett flertal remissinstanser, bl.a. *Malmö kommun* och *Migrationsverket*, betonar vikten av förutsebarhet och tydlighet i regelverket och bl.a. *Örkelljunga kommun* och *Förvaltningsrätten i Göteborg* framför att förslagen gör regelverket ännu mer komplicerat.

Skälen för regeringens bedömning: Begränsningsåtgärder och betendeförändringar för att minska smittspridningen av det nya coronaviruset har haft betydande ekonomiska konsekvenser för både enskilda branscher och den ekonomiska aktiviteten i Sverige och i

omvärlden, även om flera åtgärder har vidtagits för att dämpa de ekonomiska effekterna (se till exempel prop. 2019/20:181 och prop. 2020/21:83). Arbetsmarknaden har påverkats tydligt med en stigande arbetslöshet och minskad sysselsättning. I regeringens senaste prognos från december 2020 bedöms läget på arbetsmarknaden fortsatt vara mycket allvarligt även om det har skett en viss återhämtning under andra halvåret 2020. Regeringen bedömer dock att återhämtningen kommer att gå långsamt under första halvåret 2021, för att därefter tillta igen när restriktioner kan lättas och aktiviteten i ekonomin ökar. Återhämtningen kommer att ta tid och osäkerheten är stor.

Det ansträngda läget på arbetsmarknaden till följd av utbrottet av covid-19 kan antas ha gjort det väsentligt svårare för utlänningar att etablera sig på arbetsmarknaden. Det innebär sämre möjligheter för utlänningar att få en sådan anställning som kan ligga till grund för permanent uppehållstillstånd vid försörjning. Situationen kan också antas ha försvårat för utlänningar att få inkomster från näringsverksamhet. I förlängningen kan det innebära att fler utlänningar förlorar sin rätt att vistas i Sverige. Det gäller bl.a. de utlänningar som omfattas av gymnasieregelverket. Regeringen anser att det mot denna bakgrund finns skäl att tillfälligt underlätta för utlänningar som omfattas av det tillfälliga regelverket om uppehållstillstånd som för närvarande gäller i Sverige att kvalificera sig för ett permanent uppehållstillstånd vid försörjning. Bland andra *Eskilstuna kommun* ifrågasätter om det är rimligt att ta fram särskilda insatser för endast vissa grupper när den rådande pandemin påverkar alla människor i Sverige. Regeringen vill betona att många andra åtgärder har vidtagits för jobb, anställda och arbetssökande med anledning av spridningen av covid-19.

6 Tiden för att etablera sig på arbetsmarknaden ska förlängas till tolv månader

Regeringens förslag: Upphållstillstånd efter fullföljd utbildning ska gälla i tolv månader efter den dag examensbeviset eller motsvarande är utfärdat eller tolv månader efter den dag en sammanhållen yrkesutbildning inom vuxenutbildningen eller en liknande utbildning inom gymnasieskolans introduktionsprogram har avslutats i enlighet med en individuell studieplan.

En utlänning som har haft ett uppehållstillstånd efter fullföljd utbildning enligt den tillfälliga lagen ska kunna beviljas ett uppehållstillstånd efter fullföljd utbildning enligt lagen om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå.

Utkastets förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. I utkastet föreslås inte att det i bestämmelsen om uppehållstillstånd efter fullföljd utbildning i lagen om uppehållstillstånd för studerande på

gymnasial nivå ska hänvisas till bestämmelsen om uppehållstillstånd efter fullföljd utbildning i den tillfälliga lagen.

Remissinstanserna: Flera remissinstanser, däribland *Länsstyrelsen i Värmlands län*, *Socialstyrelsen*, *Borås kommun* och *Svenska Röda Korset*, välkomnar eller tillstyrker förslaget. Ett antal remissinstanser, bl.a. *Malmö kommun*, *Örkelljunga kommun* och *Sveriges Kommuner och Regioner (SKR)*, ifrågasätter om förslaget är ändamålsenligt. *Förvaltningsrätten i Stockholm* och *Migrationsverket* lyfter frågan om möjligheten att bevilja ett nytt uppehållstillstånd efter fullföljd utbildning för dem som redan har beviljats ett sådant tillstånd bör förtydligas i lag.

Skälen för regeringens förslag: Som anges ovan är en grundtanke i gymnasiregelverket att en utlänning ska ha sex månader på sig att etablera sig på arbetsmarknaden och kvalificera sig för ett permanent uppehållstillstånd vid försörjning efter att ha fullföljt sin utbildning. Giltighetstiden för uppehållstillstånden bestäms därför som huvudregel till sex månader utöver den tid som återstår på utbildningen enligt utlänningens individuella studieplan, eller motsvarande. För att säkerställa att även utlänningar som inte hinner fullfölja sin utbildning enligt planen har sex månader på sig att etablera sig på arbetsmarknaden finns också möjlighet att bevilja uppehållstillstånd efter fullföljd utbildning. Ett sådant uppehållstillstånd gäller i sex månader efter den dag examensbeviset eller motsvarande är utfärdat eller sex månader efter den dag en sammanhållen yrkesutbildning inom vuxenutbildningen eller en liknande utbildning inom gymnasieskolans introduktionsprogram har avslutats i enlighet med en individuell studieplan.

Eftersom den skärpta situationen på arbetsmarknaden till följd av spridningen av sjukdomen covid-19 kan antas ha gjort det väsentligt svårare för utlänningar att etablera sig på arbetsmarknaden bör tiden som en person har på sig att etablera sig på arbetsmarknaden under en begränsad period förlängas. Detta bör åstadkommas genom en ändring i bestämmelsen om uppehållstillstånd efter fullföljd utbildning. Under en begränsad period bör giltighetstiden för sådana uppehållstillstånd bestämmas till tolv i stället för sex månader efter den dag examensbeviset eller motsvarande är utfärdat eller en sammanhållen yrkesutbildning inom vuxenutbildningen eller en liknande utbildning inom gymnasieskolans introduktionsprogram har avslutats i enlighet med en individuell studieplan. Flera remissinstanser ifrågasätter om förslaget är ändamålsenligt och *Malmö kommun* efterfrågar en mer djupgående analys av arbetsmarknadsläget för att säkerställa att den förlängda tiden är tillräcklig. Även om osäkerheten är stor gällande situationen på arbetsmarknaden bedömer regeringen att en förlängd tid för etablering underlättar för den aktuella målgruppen att etablera sig på arbetsmarknaden och därmed kvalificera sig för ett permanent uppehållstillstånd. Med en etableringstid på tolv månader kan exempelvis en provanställning övergå i en tillsvidareanställning (jfr 6 § lagen [1982:80] om anställningsskydd). Ändringen kan även underlätta för utlänningar att få inkomster från näringsverksamhet som kan ligga till grund för permanent uppehållstillstånd.

En utlänning som har beviljats ett uppehållstillstånd efter fullföljd utbildning innan den föreslagna ändringen träder i kraft bör kunna beviljas ett nytt sådant uppehållstillstånd för tiden efter att det nuvarande tillståndet

löpt ut och därigenom få sammanlagt tolv månader på sig att etablera sig på arbetsmarknaden. I utkastet bedömdes att det inte behövdes någon ytterligare ändring i bestämmelsen om uppehållstillstånd efter fullföljd utbildning för att möjliggöra detta. Med anledning av vad *Migrationsverket* och *Förvaltningsrätten i Stockholm* framför anser dock regeringen att denna möjlighet bör förtydligas i lagtext genom att det anges att även en utlänning som har haft ett uppehållstillstånd efter fullföljd utbildning enligt 16 i § den tillfälliga lagen ska kunna beviljas ett uppehållstillstånd efter fullföljd utbildning enligt lagen om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå.

7 Försörjningskravet ska delvis kunna uppfyllas med studiemedel

Regeringens förslag: Permanent uppehållstillstånd ska beviljas om utlänningen kan försörja sig genom inkomster från anställning eller näringsverksamhet i kombination med studiemedel för studier på halvtid.

Utkastets förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Flera remissinstanser, däribland *Borås kommun*, *Sveriges advokatsamfund* och *Svenska kyrkan*, välkomnar eller tillstyrker förslaget. Ett antal remissinstanser, bl.a. *Förvaltningsrätten i Luleå*, *Motala kommun* och *Svenska kyrkan*, anser att det bör tydliggöras vad som krävs för att försörjningskravet ska anses uppfyllt. *Migrationsverket* framför att det kan finnas behov av att förtydliga om det ska finnas ett krav på att studiemedel ska ha börjat betalas ut. *Örkelljunga kommun* betonar vikten av att studierna fullföljs och menar att regelverket behöver innefatta någon form av uppföljning. *Sveriges Kommuner och Regioner (SKR)* ifrågasätter förslagets ändamålsenlighet och möjligheterna att få ett arbete som medför varaktig försörjning parallellt med halvtidsstudierna. *Centrala studiestödsnämnden (CSN)* framför att reglerna om fribeloppet bör beaktas.

Skälen för regeringens förslag: För att kunna beviljas permanent uppehållstillstånd vid försörjning krävs enligt nuvarande regelverk att utlänningen kan försörja sig genom inkomster från anställning eller näringsverksamhet eller en kombination av dessa. Reglerna innebär en positiv drivkraft för att komma i arbete och skaffa egen försörjning. Att utlänningar kommer in i arbetslivet och skaffar egen försörjning innebär stora vinster för integrationen (prop. 2015/16:174 s. 58). Samtidigt är det också positivt för integrationen om utlänningar väljer att studera. Studier kan underlätta för utlänningar att etablera sig på arbetsmarknaden och skaffa sig en egen försörjning. Den som studerar på till exempel högskola, universitet, kommunal vuxenutbildning eller yrkeshögskola kan få studiemedel (3 kap. 2 § studiestödslagen [1999:1395] och 3 kap. 1 § studiestödsförordningen [2000:655]). Studiemedel får lämnas för varje vecka då den studerande bedriver studier på minst halvtid, under

företsättning att studierna ska pågå under en sammanhängande tid om minst tre veckor (3 kap. 5 § studiestödslagen). En utlänning kan få studiemedel om han eller hon är bosatt i Sverige, har permanent uppehållstillstånd här och har bosatt sig i Sverige huvudsakligen i annat syfte än att genomgå utbildning här. Från kravet på permanent uppehållstillstånd finns flera undantag, bl.a. för studerande som har uppehållstillstånd som beviljats eller tidsbegränsats enligt den tillfälliga lagen (3 kap. 4 § och 4 a § studiestödslagen). I Migrationskommitténs betänkande En långsiktigt hållbar migrationspolitik (SOU 2020:54) föreslås att kravet på permanent uppehållstillstånd för studiemedel ska tas bort. Betänkandet har remissbehandlats och bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Med hänsyn till det skärpta läget på arbetsmarknaden med anledning av spridningen av covid-19 bör studiemedel under en begränsad period kunna beaktas vid bedömningen av om försörjningskravet för permanent uppehållstillstånd är uppfyllt. För att kunna beviljas permanent uppehållstillstånd vid försörjning bör det dock även fortsättningsvis krävas att utlänningen har inkomster från anställning eller näringsverksamhet. Studiemedlen bör endast kunna beaktas som ett komplement till dessa inkomster. Vid bedömningen av om försörjningskravet för permanent uppehållstillstånd är uppfyllt bör hänsyn endast tas till studiemedel som ges för halvtidsstudier. Om en utlänning får studiemedel för mer än halvtidsstudier bör studiemedel för halvtidsstudier kunna beaktas, men inte mer än det. Genom att införa en möjlighet att även beakta studiemedel underlättar man för gruppen att uppfylla försörjningskravet, även om det som *SKR* framför fortfarande kan vara en utmaning att få en sådan varaktig anställning som krävs för att beviljas ett permanent uppehållstillstånd.

För att kunna beviljas ett permanent uppehållstillstånd vid försörjning krävs, som anges ovan, att utlänningens inkomster är varaktiga. Detta bör givetvis gälla även när utlänningen delvis försörjer sig med studiemedel. Det kommer alltså krävas att utlänningen kan förväntas bedriva studier och få studiemedel under en längre tid. Den omständigheten att utlänningen kommer att göra vissa uppehåll i studierna, till exempel under sommarmånaderna, bör inte i sig innebära att utlänningen inte kan beviljas permanent uppehållstillstånd vid försörjning. Det avgörande bör liksom enligt nuvarande regler vara om utlänningen har inkomster som innebär att han eller hon inte behöver försörjningsstöd enligt 4 kap. 1 § socialtjänstlagen. För att bedöma detta krävs att man gör en sammantagen bedömning av hans eller hennes ekonomiska situation. Migrationsverket kommer att behöva göra en framåtsyftande bedömning av om sökanden kommer att vara berättigad till studiemedel under en längre tid. Regeringen anser att om utlänningen kan uppvisa exempelvis antagningsbesked till en utbildning som ger rätt till studiemedel och som ska pågå en längre tid och beslut från CSN om att studiemedel har beviljats bör man vid en sådan framåtsyftande bedömning kunna utgå från att utlänningen kommer vara berättigad till studiemedel under en längre tid om det inte finns några omständigheter som talar i motsatt riktning. För att kunna beviljas permanent uppehållstillstånd bör studierna givetvis ha påbörjats. Regeringen anser däremot inte att det är nödvändigt att studiemedel har börjat utbetalas.

Som framförs av CSN finns regler om inkomstprövning och det så kallade fribeloppet. Reglerna innebär bl.a. att om en studerande har inkomster över ett visst belopp så påverkar det i vilken omfattning eller om studiemedel kan beviljas (3 kap. 16–22 §§ studiestödslagen). Till följd av spridningen av sjukdomen covid-19 är fribeloppet tillfälligt slopat till och med första halvåret 2021. Regeringen har beaktat reglerna om inkomstprövning och fribeloppet vid utformningen av förslaget.

8 En yrkesintroduktionsanställning ska kunna ligga till grund för permanent uppehållstillstånd

Regeringens förslag: Det ska införas en bestämmelse som tydliggör att permanent uppehållstillstånd vid försörjning inte ska beviljas om utlänningens anställning är en subventionerad anställning. Permanent uppehållstillstånd ska dock kunna beviljas om anställningen är en yrkesintroduktionsanställning.

Utkastets förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. I utkastet föreslås inte att huvudregeln att permanent uppehållstillstånd vid försörjning inte ska beviljas om utlänningens anställning är en subventionerad anställning ska förtydligas i lagtext.

Remissinstanserna: Flera remissinstanser, däribland *Hultsfreds kommun*, *Länstyrelsen i Värmlands län* och *Borås kommun*, välkomnar eller tillstyrker förslaget. *Örkelljunga kommun* motsätter sig förslaget och framför att subventionerade anställningar många gånger inte leder vidare till ett arbete på den reguljära arbetsmarknaden. Flera remissinstanser, bl.a. *Förvaltningsrätten i Luleå*, *Malmö kommun* och *Svenska kyrkan*, anser att det behöver förtydligas hur de föreslagna reglerna ska tillämpas och *Sveriges advokatsamfund* framför att det finns en uppenbar risk att förslaget inte uppfyller sitt syfte. Bland andra Svenska kyrkan, *Svenska Röda Korset* och *Asylrättscentrum* anser att fler subventionerade anställningar, t.ex. lönebidragsanställningar, bör kunna utgöra grund för permanent uppehållstillstånd. *Arbetsförmedlingen* framför att utkastets förslag till lagtext kan missuppfattas och tolkas så att även andra anställningsstöd ska kunna ligga till grund för permanent uppehållstillstånd.

Skälen för regeringens förslag: Enligt nuvarande ordning kan subventionerade anställningar inte utgöra grund för permanent uppehållstillstånd vid försörjning (prop. 2015/16:174 s. 60 och Migrationsverkets rättsliga ställningstagande RS/017/2020). Med hänsyn till det skärpta läget på arbetsmarknaden till följd av spridningen av sjukdomen covid-19 finns det anledning att överväga att under en begränsad period göra ett undantag från detta. Det finns flera olika subventionerade anställningar som bl.a. skiljer sig i fråga om målgrupp och vilka villkor som behöver vara uppfyllda för att stöd till arbetsgivaren ska lämnas. Vissa stöd lämnas först efter en arbetsmarknadspolitisk

bedömning medan andra inte kräver en sådan bedömning utan lämnas om arbetsgivaren och den anställde uppfyller villkoren för stödet. Regeringen anser att om det ska göras ett undantag bör det göras i förhållande till subventionerade anställningar som inte kräver en arbetsmarknadspolitisk bedömning.

En form av subventionerade anställningar som inte kräver en arbetsmarknadspolitisk bedömning är yrkesintroduktionsanställningar. Sådana anställningar definieras i 3 § förordningen (2013:1157) om stöd för yrkesintroduktionsanställningar som anställningar som omfattas av ett centralt kollektivavtal om yrkesintroduktion, eller av ett hängavtal till ett sådant kollektivavtal, och som innehåller en andel med utbildning eller handledning. Yrkesintroduktionsanställningarna riktar sig till personer som saknar relevant yrkeserfarenhet eller som är arbetslösa. Målgruppen för anställningarna var initialt ungdomar (15–24 år). Sedan juni 2016 kan stödet även beviljas för nyanlända och långtidsarbetslösa. För att stöd för yrkesintroduktionsanställningar ska lämnas krävs att anställningen ska vara i minst sex månader. Stöd lämnas så länge yrkesintroduktionsanställningen varar, dock under högst tolv månader. Av memorian Översynen av stödet för yrkesintroduktionsanställningarna (2017-08-31) som tagits fram på uppdrag av Arbetsmarknadsdepartementet framgår att det ibland finns möjlighet till förlängning av anställningen om vissa förutsättningar är uppfyllda. En sådan förlängning medför dock inget fortsatt ekonomiskt stöd från staten. Enligt memorian övergår anställningen i några av avtalen per automatik i en tillsvidareanställning om den inte avbryts av någon av parterna dessförinnan.

Det kan antas att flera av de som drabbats av det skärpta läget på arbetsmarknaden omfattas av målgruppen för yrkesintroduktionsanställningarna enligt bestämmelserna i förordningen om stöd för yrkesintroduktionsanställningar. Med hänsyn till detta och läget på arbetsmarknaden till följd av spridningen av sjukdomen covid-19 bör yrkesintroduktionsanställningar under en begränsad period kunna ligga till grund för permanent uppehållstillstånd vid försörjning. För att permanent uppehållstillstånd ska kunna beviljas bör det dock krävas att övriga förutsättningar för ett sådant tillstånd är uppfyllda. Med den lagtext som regeringen föreslår blir det i jämförelse med utkastets förslag tydligare att så är fallet. Detta innebär bl.a. att villkoren inte får vara sämre än de villkor som följer av svenska kollektivavtal eller praxis inom yrket eller branschen. Dessa förutsättningar kan givetvis även vara uppfyllda om lönenivån, i enlighet med reglerna i förordningen om stöd för yrkesintroduktionsanställningar, är lägre för yrkesintroduktionsanställningen än för en anställning utan utbildning eller handledning.

För att en anställning ska kunna ligga till grund för permanent uppehållstillstånd vid försörjning krävs, som anges ovan, bl.a. att anställningen är varaktig så att försörjningsförmågan kan antas bestå en längre tid. Med varaktig anställning avses i första hand tillsvidareanställningar, men även en tidsbegränsad anställning kan anses varaktig om den ska pågå under en längre tid (prop. 2015/16:174 s. 60–61). Samma krav på varaktighet bör ställas på yrkesintroduktionsanställningar som på andra anställningar. Migrationsverket har i ett rättsligt ställningstagande uttalat att det inte bör vara aktuellt att bevilja permanent uppehållstillstånd på grund av en anställning som är avsedd att vara under kortare tid än två

år framåt från beslutstillfället (RS/017/2020). Ställningstagandet innebär att det i praktiken kommer krävas att yrkesintroduktionsanställningen bedöms fortsätta också efter det att stödet har upphört. En yrkesintroduktionsanställning som per automatik övergår i en tillsvidareanställning om den inte avbryts av någon av parterna dessförinnan skulle exempelvis efter en bedömning i det enskilda fallet kunna uppfylla kravet på varaktighet. Även om det kan antas att det endast är ett begränsat antal yrkesintroduktionsanställningar som kommer att uppfylla kravet på varaktighet bedömer regeringen att förslaget kan underlätta för vissa att kvalificera sig för ett permanent uppehållstillstånd.

Regeringen anser inte, till skillnad från bl.a. *Svenska kyrkan*, *Svenska Röda Korset* och *Asylrättscentrum*, att andra subventionerade anställningar bör kunna ligga till grund för permanent uppehållstillstånd vid försörjning. *Arbetsförmedlingen* framför att utkastets förslag till lagtext kan missuppfattas och tolkas så att även andra anställningsstöd ska kunna ligga till grund för permanent uppehållstillstånd. Eftersom detta alltså inte är avsikten anser regeringen att det bör tydliggöras i lagtext att subventionerade anställningar inte kan utgöra grund för permanent uppehållstillstånd vid försörjning, med undantag för yrkesintroduktionsanställningar.

9 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Regeringens förslag: Lagändringarna ska träda i kraft den 20 juli 2021 och upphöra att gälla vid utgången av juni 2023.

Lagändringarna ska fortsätta att gälla för överklagande av beslut som har fattats före utgången av juni 2023.

Regeringens bedömning: Det behövs inte några övergångsbestämmelser till de regler som föreslås träda i kraft den 20 juli 2021.

Utkastets förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: *Asylrättscentrum* och *Svenska kyrkan* ifrågasätter att lagändringarna ska upphöra att gälla vid utgången av juni 2023. *Asylrättscentrum*, *Svenska kyrkan* och *Sveriges advokatsamfund* anser att de föreslagna åtgärderna även bör omfatta utlänningar vars tid för etablering på arbetsmarknaden har löpt ut när förslagen träder i kraft.

Skälen för regeringens förslag: De föreslagna lagändringarna bör träda i kraft så snart som möjligt. Med beaktande av den tid som kan antas behövas för den fortsatta beredningen av ärendet bör tidpunkten för ikraftträdande bestämmas till den 20 juli 2021, dvs. samma tidpunkt som den tillfälliga lagen upphör att gälla och lagen om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå träder i kraft. Ändringarna bör därmed införas i lagen om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå.

Asylrättscentrum, *Svenska kyrkan* och *Sveriges advokatsamfund* anser att de föreslagna åtgärderna även bör omfatta utlänningar vars tid för etablering på arbetsmarknaden har löpt ut när förslagen träder i kraft. Enligt huvudregeln ska lagändringarna tillämpas vid prövning som sker

från den dag då de träder i kraft och regeringen anser inte att det finns något behov av övergångsbestämmelser. Det är upp till de rättstillämpande myndigheterna att tillämpa regelverket utifrån gällande rätt. En utlänning som inte har ett giltigt uppehållstillstånd eller annan rätt att vistas i Sverige ska som utgångspunkt lämna landet. Regeringens avsikt är inte att ändra den ordningen.

Syftet med de föreslagna lagändringarna är att lindra konsekvenserna av den rådande pandemin och de bör därför gälla under en begränsad tid. Som anges ovan bedömer regeringen att arbetslösheten kommer att vara kvar på en hög nivå under första halvåret 2021, för att sedan succesivt minska när restriktioner kan lättas och aktiviteten i ekonomin ökar. Regeringen bedömer dock att återhämtningen kommer att ta tid och att osäkerheten är stor. Med hänsyn till detta anser regeringen till skillnad från Asylrättscentrum och Svenska kyrkan att det är rimligt att låta bestämmelserna gälla till utgången av det första halvåret 2023. De föreslagna bestämmelserna bör dock fortsätta att gälla även efter denna tidpunkt för överklagande av beslut som har fattats före utgången av juni 2023.

10 Kostnader och andra konsekvenser

Regeringens bedömning: Förslagen bör inte leda till några ekonomiska konsekvenser för staten som inte kan hanteras inom befintliga anslagsramar.

Utkastets bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Flera remissinstanser, bl.a. *Sveriges Kommuner och Regioner (SKR)*, *Hultsfreds kommun* och *Haninge kommun*, framför att förslagen kan medföra kostnader för kommunerna, främst för ekonomiskt bistånd, och att kommunerna bör få ersättning för detta. *Domstolsverket* bedömer att förslagen kommer att medföra ökade kostnader för migrationsdomstolarna och *Kammarrätten i Stockholm* framför att förslagen kan medföra att antalet biståndsmål i domstol ökar. Bland andra *Asylrättscentrum* och *Malmö kommun* betonar vikten av att berörda informeras om förslagen. Ett antal remissinstanser, bl.a. *SKR*, *Försäkringskassan*, och *Gotlands kommun*, anser att konsekvensanalysen är bristfällig.

Skälen för regeringens bedömning: De föreslagna lagändringarna innebär bl.a. att giltighetstiden för ett uppehållstillstånd efter fullföljd utbildning ska bestämmas till tolv i stället för sex månader efter fullföljd utbildning. Genom detta får en utlänning som fullföljt sin utbildning tolv i stället för sex månader på sig att etablera sig på arbetsmarknaden och kvalificera sig för ett permanent uppehållstillstånd. Det kan antas att fler personer kommer att söka och beviljas uppehållstillstånd efter fullföljd utbildning med den föreslagna lagändringen. Utlänningar som har beviljats uppehållstillstånd som har bestämts till sex månader utöver den tid som återstår på deras utbildning enligt den individuella studieplanen, eller motsvarande, och som fullföljer sin utbildning enligt planen kan

nämligen söka ett uppehållstillstånd efter fullföljd utbildning för att få en etableringstid på tolv i stället för sex månader. Vidare kommer en utlänning som har beviljats ett uppehållstillstånd efter fullföljd utbildning innan den föreslagna ändringen träder i kraft kunna beviljas ett nytt sådant uppehållstillstånd för tiden efter att det nuvarande tillståndet löpt ut och därigenom få sammanlagt tolv månader på sig att etablera sig på arbetsmarknaden. Det är dock svårt att bedöma hur många fler ansökningar som på grund av detta kommer att komma in till Migrationsverket.

Det är också svårt att bedöma hur många fler personer som kommer att söka och beviljas permanent uppehållstillstånd till följd av de föreslagna lagändringarna. Svårigheten består bl.a. i att bedöma hur många som kommer att kvalificera sig för ett permanent uppehållstillstånd vid försörjning inom tolv månader efter fullföljd utbildning men som inte hade kvalificerat sig för ett sådant uppehållstillstånd inom sex månader efter fullföljd utbildning. Som *SKR* och *Malmö kommun* framför kan det dock även med en förlängd tid för etablering på arbetsmarknaden vara svårt för många att hitta en sådan anställning som krävs för att beviljas permanent uppehållstillstånd. Det är också förenat med svårigheter att bedöma hur många personer som kommer att uppfylla försörjningskravet på grund av möjligheten att beakta studiemedel för halvtidsstudier. Även en utlänning som har studiemedel för halvtidsstudier kommer att behöva ha en varaktig anställning, eller varaktiga inkomster från näringsverksamhet, för att han eller hon ska kunna uppfylla försörjningskravet för permanent uppehållstillstånd. När det gäller förslaget att yrkesintroduktionsanställningar ska kunna ligga till grund för permanent uppehållstillstånd kan det konstateras att det endast finns ett begränsat antal sådana anställningar på den svenska arbetsmarknaden. Även om det därmed är osäkert hur många fler personer som kommer att söka och beviljas permanent uppehållstillstånd till följd av de föreslagna lagändringarna är bedömningen att det kommer att vara ett relativt begränsat antal.

Även om förslaget om förlängd tid för etablering på arbetsmarknaden under en övergångsperiod kan antas innebära flera ärenden hos Migrationsverket är förslaget okomplicerat och bör inte medföra någon betydande arbetsbelastning för myndigheten. Som *Migrationsverket* anför bör förslaget på längre sikt innebära en förenkling av myndighetens handläggning. De övriga förslagen innebär vissa nya bedömningsmoment men det är huvudsakligen samma krav som ställs på yrkesintroduktionsanställningar som på andra anställningar och förslaget att beakta studiemedel bör inte vara alltför komplicerat. De föreslagna lagändringarna kan förväntas leda till en viss ökning av antalet ansökningar om permanent uppehållstillstånd. Det är dock svårt att uppskatta hur många det kan röra sig om. Enligt uppgift från Migrationsverket är ansökningar om permanent uppehållstillstånd vid försörjning mer resurskrävande att pröva än andra ansökningar om förlängt uppehållstillstånd. Eventuella kostnadsökningar för Migrationsverket bör dock kunna hanteras inom ramen för befintliga anslag. Även om förslagen skulle kunna medföra en viss ökning av antalet mål i domstolarna bedömer regeringen att kostnaderna för detta ryms inom befintliga anslagsramar.

Förslagen kan innebära ökade incitament för utlänningar att genomgå studier och att söka studiemedel hos Centrala studiestödsnämnden (CSN). För att en utlänning ska kunna beviljas permanent uppehållstillstånd kommer dock fortfarande krävas att han eller hon har varaktiga inkomster från en anställning eller näringsverksamhet. Ökningen av antalet utlänningar som genomgår studier och söker studiemedel bör därför vara marginell och rymmas inom befintliga anslagsramar. Förslagen bör inte heller i övrigt leda till några ekonomiska konsekvenser för staten som inte kan hanteras inom befintliga anslagsramar.

Förslaget att göra det möjligt att beakta studiemedel bör inte innebära någon större påverkan på utbildningsanordnarnas administrativa arbete. De föreslagna ändringarna innebär inte några avsteg från gällande regler för antagning eller urval till de olika utbildningsformerna. Frågan om uppehållstillstånd avgörs av Migrationsverket som också har en allmän serviceskyldighet i frågor som rör myndighetens verksamhetsområde. Information om nya lagförslag finns i regel på Migrationsverkets webbplats. Frågor om reglerna kring fribeloppet bör i första hand besvaras av CSN.

Förslagen bedöms inte medföra några nya obligatoriska åtaganden som innebär att den kommunala finansieringsprincipen ska tillämpas. Som anges i förarbetena till de nuvarande bestämmelserna om etableringstid finns det dock, liksom för andra unga vuxna utan arbete, en risk för att de som inte får arbete kommer att ansöka om försörjningsstöd (prop. 2016/17:133 s. 77). Genom att förlänga tiden för att etablera sig på arbetsmarknaden från sex till tolv månader skulle kommunernas kostnader för försörjningsstöd därmed kunna komma att öka. Som anges i de nämnda förarbetena finns det dock starka incitament för att hitta ett arbete under tiden för etablering. Det utgår också statlig ersättning till kommunerna för mottagandet av nyanlända invandrare, som i viss mån kompenserar kommunerna för kostnader för försörjningsstöd. Regeringen avser att följa utvecklingen framöver.

Migrationsverket uppmärksammar att det inte finns något utrymme i 5–5 b §§ förordningen (2010:1122) om statlig ersättning för insatser för vissa utlänningar att bevilja kommuner ersättning för utlänningar som har beviljats uppehållstillstånd enligt lagen om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå. Lagen om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå har ännu inte trätt i kraft. Regeringen avser att komplettera förordningens bestämmelser med en rätt till ersättning även för vissa utlänningar som har beviljats uppehållstillstånd enligt lagen om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå.

Fler män än kvinnor har uppehållstillstånd som har beviljats eller tidsbegränsats enligt den tillfälliga lagen och kan komma i fråga för uppehållstillstånd efter fullföljd utbildning eller permanent uppehållstillstånd vid försörjning. Förslagen bedöms därför omfatta fler män än kvinnor.

11 Författningskommentar

11.1 Förslaget till lag om ändring i lagen (2018:755) om ändring i lagen (2017:353) om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå

4 § En utlänning som har haft ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 16 a § lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige, och som inte kan få ett nytt sådant tillstånd, eller som har haft ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 16 b § den lagen eller ett uppehållstillstånd som har beviljats enligt någon av 16 d–16 g §§ eller 16 i § den lagen eller enligt 1 eller 2 § ska, om utbildningen fullföljts, beviljas ett uppehållstillstånd efter fullföljd utbildning.

Uppehållstillståndet ska vara tidsbegränsat och gälla i *tolv* månader efter den dag examensbeviset eller motsvarande är utfärdat eller *tolv* månader efter den dag en sådan yrkesinriktad utbildning eller en sådan sammanhållen yrkesutbildning som avses i 1 § första stycket 2 b och c har avslutats i enlighet med en individuell studieplan.

I paragrafen finns bestämmelser om uppehållstillstånd efter fullföljd utbildning. Övervägandena finns i avsnitt 6.

Första stycket ändras på så sätt att det tydliggörs att även en utlänning som har haft ett uppehållstillstånd som har beviljats enligt 16 i § lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige kan beviljas ett uppehållstillstånd efter fullföljd utbildning enligt denna paragraf.

Andra stycket ändras på så sätt att giltighetstiden för uppehållstillstånd efter fullföljd utbildning ska bestämmas till *tolv* i stället för sex månader efter den dag examensbeviset eller motsvarande är utfärdat eller en sammanhållen yrkesutbildning inom vuxenutbildningen eller en liknande utbildning inom gymnasieskolans introduktionsprogram har avslutats i enlighet med en individuell studieplan. Ändringen innebär att en utlänning har *tolv* i stället för sex månader på sig att etablera sig på arbetsmarknaden efter fullföljd utbildning och därmed kvalificera sig för ett permanent uppehållstillstånd vid försörjning. En utlänning som har beviljats ett uppehållstillstånd efter fullföljd utbildning enligt 16 i § lagen om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige kan beviljas ett nytt uppehållstillstånd efter fullföljd utbildning för tiden efter att det nuvarande tillståndet löpt ut och därigenom få sammanlagt *tolv* månader på sig att etablera sig på arbetsmarknaden.

5 § En arbetsgivare som anställer en utlänning som har beviljats ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 16 a eller 16 b § lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige, eller som har beviljats ett uppehållstillstånd enligt någon av 16 c–16 i §§ den lagen eller

enligt någon av 1–4 §§, ska senast månaden efter den kalendermånad då anställningen påbörjades underrätta Skatteverket om anställningen. Detsamma ska gälla för en arbetsgivare som anställer en utlänning som har beviljats ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 5, 12 eller 15 § lagen om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige, om utlänningen under den lagens giltighetstid har studerat på ett introduktionsprogram.

En utlänning som har haft ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 16 a eller 16 b § lagen om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige, eller som har haft ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 5, 12 eller 15 § den lagen och under den lagens giltighetstid har studerat på ett introduktionsprogram, eller en utlänning som har haft ett uppehållstillstånd som har beviljats enligt någon av 16 c–16 i §§ den lagen eller enligt någon av 1–4 §§ ska, såvida inte något annat följer av 6 §, när tiden för det tillståndet har löpt ut, beviljas ett permanent uppehållstillstånd om han eller hon har en anställning som har anmälts enligt första stycket och som gör det möjligt för honom eller henne att försörja sig och lönen, försäkringsskyddet och övriga anställningsvillkor inte är sämre än de villkor som följer av svenska kollektivavtal eller praxis inom yrket eller branschen. Detsamma ska gälla för en utlänning som kan försörja sig genom inkomster från näringsverksamhet.

Uppehållstillstånd enligt andra stycket ska också beviljas om utlänningen kan försörja sig genom inkomster från anställning eller näringsverksamhet i kombination med studiemedel för studier på halvtid.

Uppehållstillstånd enligt andra stycket får beviljas en utlänning som inte har fyllt 25 år endast om han eller hon har fullföljt en

- a) gymnasieutbildning eller motsvarande,
- b) yrkesinriktad utbildning som syftar till att underlätta etablering på arbetsmarknaden och som ges inom ramen för ett introduktionsprogram i gymnasieskolan, eller
- c) sammanhållen yrkesutbildning inom den kommunala vuxenutbildningen eller den särskilda utbildningen för vuxna.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela närmare föreskrifter om försörjningsförmåga och om underrättelse till Skatteverket.

I paragrafen finns bestämmelser om permanent uppehållstillstånd vid försörjning. Övervägandena finns i avsnitt 7.

I *tredje stycket*, som är nytt, anges att uppehållstillstånd enligt andra stycket också ska beviljas om utlänningen kan försörja sig genom inkomster från anställning eller näringsverksamhet i kombination med studiemedel för studier på halvtid. Detta innebär ett avsteg från huvudregeln att utlänningen ska kunna försörja sig genom inkomster från anställning eller näringsverksamhet eller en kombination av dessa (prop. 2015/16:174 s. 60). Endast studiemedel för halvtidsstudier kan beaktas. Om en utlänning får studiemedel för mer än halvtidsstudier kan studiemedel för halvtidsstudier beaktas, men inte mer än det. För att försörjningskravet ska vara uppfyllt krävs fortfarande att sökanden har inkomster från anställning eller näringsverksamhet eller en kombination av dessa. Som följer av andra stycket ska, om det är fråga om inkomster från anställning, anställningen ha anmälts till Skatteverket och lönen, försäkringsskyddet och övriga anställningsvillkor får inte vara sämre än de villkor som följer av svenska kollektivavtal eller praxis inom yrket eller branschen. För att kunna beviljas ett permanent uppehållstillstånd vid försörjning krävs att utlänningens försörjningsförmåga kan antas bestå en längre tid (prop. 2015/16:174 s. 60–61). Det krävs därmed att utlänningen

kan förväntas bedriva studier och få studiemedel under en längre tid. Den omständigheten att utlänningen kommer att göra vissa uppehåll i studierna, till exempel under sommarmånaderna, innebär dock inte i sig att försörjningskravet inte är uppfyllt. Det avgörande är om utlänningen har inkomster som innebär att han eller hon inte behöver försörjningsstöd enligt 4 kap. 1 § socialtjänstlagen (2001:453). För att bedöma detta krävs att man gör en sammantagen bedömning av hans eller hennes ekonomiska situation. Det är en framåtsyftande bedömning som ska göras. Om utlänningen kan uppvisa exempelvis antagningsbesked till en utbildning som ger rätt till studiemedel och som ska pågå en längre tid och beslut från Centrala studiestödsnämnden (CSN) om att studiemedel har beviljats kan man vid en sådan framåtsyftande bedömning utgå från att utlänningen kommer vara fortsatt berättigad till studiemedel om det inte finns några omständigheter som talar i motsatt riktning. För att kunna beviljas permanent uppehållstillstånd ska studierna ha påbörjats. Det är däremot inte nödvändigt att studiemedel har börjat utbetalas.

11.2 Förslaget till lag om ändring i lagen (2017:353) om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå

5 a § Permanent uppehållstillstånd enligt 5 § ska inte beviljas om utlänningens anställning är en subventionerad anställning. Detta gäller dock inte om anställningen är en yrkesintroduktionsanställning.

Paragrafen, som är ny, innehåller bestämmelser som kompletterar bestämmelserna om permanent uppehållstillstånd vid försörjning i 5 §. Övervägandena finns i avsnitt 8.

I paragrafen klargörs att permanent uppehållstillstånd enligt 5 § inte ska beviljas om utlänningens anställning är en subventionerad anställning (jfr prop. 2015/16:174 s. 60). Permanent uppehållstillstånd kan dock beviljas om anställningen är en yrkesintroduktionsanställning. Med yrkesintroduktionsanställning avses en anställning för vilken stöd lämnats enligt förordningen (2013:1157) om stöd för yrkesintroduktionsanställningar. För att permanent uppehållstillstånd enligt 5 § ska beviljas krävs att yrkesintroduktionsanställningen bedöms vara varaktig så att försörjningsförmågan kan antas bestå en längre tid (jfr prop. 2015/16:174 s. 60–61). Det krävs även att övriga förutsättningar för ett permanent uppehållstillstånd är uppfyllda, bl.a. att anställningen har anmälts till Skatteverket enligt 5 § första stycket och att anställningsvillkoren inte är sämre än de villkor som följer av svenska kollektivavtal eller praxis inom yrket eller branschen. Sistnämnda förutsättning kan givetvis vara uppfylld även om lönenivån, i enlighet med reglerna i förordningen om stöd för yrkesintroduktionsanställningar, är lägre för yrkesintroduktionsanställningen än för en anställning utan utbildning eller handledning.

11.3 Förslaget till lag om ändring i lagen (2017:353) om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå

4 § En utlänning som har haft ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 16 a § lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige, och som inte kan få ett nytt sådant tillstånd, eller som har haft ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 16 b § den lagen eller ett uppehållstillstånd som har beviljats enligt någon av 16 d–16 g §§ eller 16 i § den lagen eller enligt 1 eller 2 § ska, om utbildningen fullföljts, beviljas ett uppehållstillstånd efter fullföljd utbildning.

Uppehållstillståndet ska vara tidsbegränsat och gälla i *sex* månader efter den dag examensbeviset eller motsvarande är utfärdat eller *sex* månader efter den dag en sådan yrkesinriktad utbildning eller en sådan sammanhållen yrkesutbildning som avses i 1 § första stycket 2 b och c har avslutats i enlighet med en individuell studieplan.

I paragrafen finns bestämmelser om uppehållstillstånd efter fullföljd utbildning. Ändringen i *andra stycket* innebär att giltighetstiden för sådana uppehållstillstånd ska bestämmas till sex i stället för tolv månader efter den dag examensbeviset eller motsvarande är utfärdat eller en sammanhållen yrkesutbildning inom vuxenutbildningen eller en liknande utbildning inom gymnasieskolans introduktionsprogram har avslutats i enlighet med en individuell studieplan.

5 § En arbetsgivare som anställer en utlänning som har beviljats ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 16 a eller 16 b § lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige, eller som har beviljats ett uppehållstillstånd enligt någon av 16 c–16 i §§ den lagen eller enligt någon av 1–4 §§, ska senast månaden efter den kalendermånad då anställningen påbörjades underrätta Skatteverket om anställningen. Detsamma ska gälla för en arbetsgivare som anställer en utlänning som har beviljats ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 5, 12 eller 15 § lagen om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige, om utlänningen under den lagens giltighetstid har studerat på ett introduktionsprogram.

En utlänning som har haft ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 16 a eller 16 b § lagen om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige, eller som har haft ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 5, 12 eller 15 § den lagen och under den lagens giltighetstid har studerat på ett introduktionsprogram, eller en utlänning som har haft ett uppehållstillstånd som har beviljats enligt någon av 16 c–16 i §§ den lagen eller enligt någon av 1–4 §§ ska, såvida inte något annat följer av 6 §, när tiden för det tillståndet har löpt ut, beviljas ett permanent uppehållstillstånd om han eller hon har en anställning som har anmälts enligt första stycket och som gör det möjligt för honom eller henne att försörja sig och lönen, försäkringsskyddet och övriga anställningsvillkor inte är sämre än de villkor som följer av svenska kollektivavtal eller praxis inom yrket eller branschen. Detsamma ska gälla för en utlänning som kan försörja sig genom inkomster från näringsverksamhet.

Uppehållstillstånd enligt *andra stycket* får beviljas en utlänning som inte har fyllt 25 år endast om han eller hon har fullföljt en

- a) gymnasieutbildning eller motsvarande,
- b) yrkesinriktad utbildning som syftar till att underlätta etablering på arbetsmarknaden och som ges inom ramen för ett introduktionsprogram i gymnasieskolan, eller

c) sammanhållen yrkesutbildning inom den kommunala vuxenutbildningen eller den särskilda utbildningen för vuxna.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela närmare föreskrifter om försörjningsförmåga och om underrättelse till Skatteverket.

I paragrafen finns bestämmelser om permanent uppehållstillstånd vid försörjning. Genom ändringen tas det tredje stycket bort och därmed möjligheten att uppfylla försörjningskravet med en kombination av inkomster från anställning eller näringsverksamhet och studiemedel för studier på halvtid.

5 a § Permanent uppehållstillstånd enligt 5 § ska inte beviljas om utlänningens anställning är en subventionerad anställning.

I paragrafen finns en bestämmelse som kompletterar bestämmelserna om permanent uppehållstillstånd vid försörjning i 5 §. Genom ändringen tas den andra meningen bort och därmed möjligheten att bevilja permanent uppehållstillstånd på grund av en yrkesintroduktionsanställning.

Sammanfattning av utkast till lagrådsremiss

Kompletterande regler för uppehållstillstånd vid gymnasiestudier

I utkastet till lagrådsremiss föreslås ändringar i lagen (2017:353) om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå för att underlätta för utlänningar som omfattas av den lagen att beviljas permanent uppehållstillstånd på grund av försörjning. Det föreslås att tiden som en utlänning har på sig för att etablera sig på arbetsmarknaden och kvalificera sig för ett permanent uppehållstillstånd på grund av försörjning efter att ha fullföljt sin utbildning ska förlängas från sex till tolv månader, att studiemedel för halvtidsstudier ska kunna beaktas när man bedömer om försörjningskravet för permanent uppehållstillstånd är uppfyllt, och att en viss form av subventionerad anställning, en så kallad yrkesintroduktionsanställning, ska kunna ligga till grund för permanent uppehållstillstånd. Förslagen lämnas mot bakgrund av det skärpta arbetsmarknadsläge som har uppstått till följd av spridningen av sjukdomen covid-19. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 20 juli 2021 och gälla till utgången av juni 2023

Lagförslagen i utkastet till lagrådsremiss

Förslag till lag om ändring i lagen (2018:755) om ändring i lagen (2017:353) om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå

Härigenom föreskrivs att 4 och 5 §§ lagen (2017:353) om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå i stället för lydelsen enligt lagen (2018:755) om ändring i den lagen ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt SFS 2018:755

Föreslagen lydelse

4 §

En utlänning som har haft ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 16 a § lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige, och som inte kan få ett nytt sådant tillstånd, eller som har haft ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 16 b § den lagen eller ett uppehållstillstånd som har beviljats enligt någon av 16 d–16 g §§ den lagen eller enligt 1 eller 2 § ska, om utbildningen fullföljts, beviljas ett uppehållstillstånd efter fullföljd utbildning.

Uppehållstillståndet ska vara tidsbegränsat och gälla i *sex* månader efter den dag examensbeviset eller motsvarande är utfärdat eller *sex* månader efter den dag en sådan yrkesinriktad utbildning eller en sådan sammanhållen yrkesutbildning som avses i 1 § första stycket 2 b och c har avslutats i enlighet med en individuell studieplan.

Uppehållstillståndet ska vara tidsbegränsat och gälla i *tolv* månader efter den dag examensbeviset eller motsvarande är utfärdat eller *tolv* månader efter den dag en sådan yrkesinriktad utbildning eller en sådan sammanhållen yrkesutbildning som avses i 1 § första stycket 2 b och c har avslutats i enlighet med en individuell studieplan.

5 §

En arbetsgivare som anställer en utlänning som har beviljats ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 16 a eller 16 b § lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige, eller som har beviljats ett uppehållstillstånd enligt någon av 16 c–16 i §§ den lagen eller enligt någon av 1–4 §§, ska senast månaden efter den kalendermånad då anställningen påbörjades underrätta Skatteverket om anställningen. Detsamma ska gälla för en arbetsgivare som anställer en utlänning som har beviljats ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 5, 12 eller 15 § lagen om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige, om utlänningen under den lagens giltighetstid har studerat på ett introduktionsprogram.

En utlänning som har haft ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 16 a eller 16 b § lagen om tillfälliga begränsningar av möjligheten

att få uppehållstillstånd i Sverige, eller som har haft ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 5, 12 eller 15 § den lagen och under den lagens giltighetstid har studerat på ett introduktionsprogram, eller en utlänning som har haft ett uppehållstillstånd som har beviljats enligt någon av 16 c–16 i §§ den lagen eller enligt någon av 1–4 §§ ska, såvida inte något annat följer av 6 §, när tiden för det tillståndet har löpt ut, beviljas ett permanent uppehållstillstånd om han eller hon har en anställning som har anmälts enligt första stycket och som gör det möjligt för honom eller henne att försörja sig och lönen, försäkringsskyddet och övriga anställningsvillkor inte är sämre än de villkor som följer av svenska kollektivavtal eller praxis inom yrket eller branschen. Detsamma ska gälla för en utlänning som kan försörja sig genom inkomster från näringsverksamhet.

Uppehållstillstånd enligt andra stycket ska också beviljas om utlänningen kan försörja sig genom inkomster från anställning eller näringsverksamhet i kombination med studiemedel för studier på halvtid.

Uppehållstillstånd enligt andra stycket får beviljas en utlänning som inte har fyllt 25 år endast om han eller hon har fullföljt en

- a) gymnasieutbildning eller motsvarande,
- b) yrkesinriktad utbildning som syftar till att underlätta etablering på arbetsmarknaden och som ges inom ramen för ett introduktionsprogram i gymnasieskolan, eller
- c) sammanhållen yrkesutbildning inom den kommunala vuxenutbildningen eller den särskilda utbildningen för vuxna.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela närmare föreskrifter om försörjningsförmåga och om underrättelse till Skatteverket.

Förslag till lag om ändring i lagen (2017:353) om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå

Härigenom föreskrivs att det i lagen (2017:353) om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå ska införas en ny paragraf, 5 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 a §

*En yrkesintroduktionsanställning
kan ligga till grund för permanent
uppehållstillstånd enligt 5 §.*

Förslag till lag om ändring i lagen (2017:353) om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå

Bilaga 2

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2017:353) om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå

dels att 5 a § ska upphöra att gälla,

dels att 4 och 5 §§ ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt lagförslag 2.1

Föreslagen lydelse

4 §

En utlänning som har haft ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 16 a § lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige, och som inte kan få ett nytt sådant tillstånd, eller som har haft ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 16 b § den lagen eller ett uppehållstillstånd som har beviljats enligt någon av 16 d–16 g §§ den lagen eller enligt 1 eller 2 § ska, om utbildningen fullföljts, beviljas ett uppehållstillstånd efter fullföljd utbildning.

Upphållstillståndet ska vara tidsbegränsat och gälla i *tolv* månader efter den dag examensbeviset eller motsvarande är utfärdat eller *tolv* månader efter den dag en sådan yrkesinriktad utbildning eller en sådan sammanhållen yrkesutbildning som avses i 1 § första stycket 2 b och c har avslutats i enlighet med en individuell studieplan.

Upphållstillståndet ska vara tidsbegränsat och gälla i *sex* månader efter den dag examensbeviset eller motsvarande är utfärdat eller *sex* månader efter den dag en sådan yrkesinriktad utbildning eller en sådan sammanhållen yrkesutbildning som avses i 1 § första stycket 2 b och c har avslutats i enlighet med en individuell studieplan.

5 §

En arbetsgivare som anställer en utlänning som har beviljats ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 16 a eller 16 b § lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige, eller som har beviljats ett uppehållstillstånd enligt någon av 16 c–16 i §§ den lagen eller enligt någon av 1–4 §§, ska senast månaden efter den kalendermånad då anställningen påbörjades underrätta Skatteverket om anställningen. Detsamma ska gälla för en arbetsgivare som anställer en utlänning som har beviljats ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 5, 12 eller 15 § lagen om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige, om utlänningen under den lagens giltighetstid har studerat på ett introduktionsprogram.

En utlänning som har haft ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 16 a eller 16 b § lagen om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige, eller som har haft ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt 5, 12 eller 15 § den lagen och under den lagens giltighetstid har studerat på ett introduktionsprogram, eller en utlänning som har haft ett uppehållstillstånd som har beviljats enligt

någon av 16 c–16 i §§ den lagen eller enligt någon av 1–4 §§ ska, såvida inte något annat följer av 6 §, när tiden för det tillståndet har löpt ut, beviljas ett permanent uppehållstillstånd om han eller hon har en anställning som har anmälts enligt första stycket och som gör det möjligt för honom eller henne att försörja sig och lönen, försäkringsskyddet och övriga anställningsvillkor inte är sämre än de villkor som följer av svenska kollektivavtal eller praxis inom yrket eller branschen. Detsamma ska gälla för en utlänning som kan försörja sig genom inkomster från näringsverksamhet.

Upehållstillstånd enligt andra stycket ska också beviljas om utlänningen kan försörja sig genom inkomster från anställning eller näringsverksamhet i kombination med studiemedel för studier på halvtid.

Upehållstillstånd enligt andra stycket får beviljas en utlänning som inte har fyllt 25 år endast om han eller hon har fullföljt en

- a) gymnasieutbildning eller motsvarande,
- b) yrkesinriktad utbildning som syftar till att underlätta etablering på arbetsmarknaden och som ges inom ramen för ett introduktionsprogram i gymnasieskolan, eller
- c) sammanhållen yrkesutbildning inom den kommunala vuxenutbildningen eller den särskilda utbildningen för vuxna.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela närmare föreskrifter om försörjningsförmåga och om underrättelse till Skatteverket.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2023.
 2. Äldre föreskrifter gäller fortfarande för överklagande av beslut som har fattats före ikraftträdandet.

Efter remiss har yttranden över promemorian lämnats av Arbetsförmedlingen, Asylrättscentrum, Barnombudsmannen, Borås kommun, Centrala studiestödsnämnden, Diskrimineringsombudsmannen, Domstolsverket, Eskilstuna kommun, Folkbildningsrådet, Försäkringskassan, Förvaltningsrätten i Göteborg, Förvaltningsrätten i Luleå, Förvaltningsrätten i Malmö, Förvaltningsrätten i Stockholm, Gotlands kommun, Göteborgs kommun, Haninge kommun, Hultsfreds kommun, Justitiekanslern, Kalix kommun, Kammarrätten i Stockholm, Länsstyrelsen i Värmlands län, Malmö kommun, Migrationsverket, Motala kommun, Myndigheten för yrkeshögskolan, Polismyndigheten, Rädda Barnen, Skatteverket, Socialstyrelsen, Statens skolinspektion, Statens skolverk, Stockholms kommun, Svenska kyrkan, Svenska Röda Korset, Sveriges advokatsamfund, Sveriges Kommuner och Regioner, Universitets- och högskolerådet (UHR) och Örkelljunga kommun.

Följande remissinstanser har inte svarat eller angett att de avstår från att lämna några synpunkter: Arbetsgivarverket, Bodens kommun, Båstads kommun, Ensamkommandes förbund, Falu kommun, Flens kommun, Flyktinggruppernas riksråd, Härjedalens kommun, Kiruna kommun, Knivsta kommun, Kramfors kommun, Kungälv kommun, Landsorganisationen i Sverige (LO), Leksands kommun, Nyköpings kommun, Riksdagens ombudsmän (JO), Ronneby kommun, Sundsvalls kommun, Svenskt Näringsliv, Sveriges Akademikers centralorganisation (SACO), Timrå kommun, Tjänstemännens centralorganisation (TCO), Uppsala universitet, Vadstena kommun, Värnamo kommun, Åmåls kommun och Östersunds kommun.

Yttranden har dessutom kommit in från Akademikerförbundet SSR, Civil Rights Defenders, Lärarnas Riksförbund, Nätverket god man ensamkommande barn i Göteborg, Nätverket för gode män till Ensamkommande barn i Uppsala, Projektet Arbete Rätt Fram, Riksföreningen Sveriges Stadsmissioner, Sveriges kristna råd och en privatperson.